

ONO

LICA:

DINKO	muškarac hamletovog uzrasta
VERKA	njegova supruga u naprednom stadijumu trudnoće
FILIP	radnik na železničkom prelazu
PEPA	Filipova supruga i Verkina sestra
ŠEJNO	sused
PRODAN	uniformisani mašinovođa, Dinkov brat od strica (tetke, ujaka)

SLIKA PRVA

Sve se dešava u maloj kući kraj železničke pruge. Visoko na zadnjem zidu su mala vrata, preko kojih se izlazi na tavan. Ispod vrata su uspravljene drvene merdevine. U sobi je i osobena instalacija od cevi, iz kojih izbija para. To je sve što se vidi. A ono što se ne vidi, nećemo komentarisati, jer život dokazuje da je komentarisanje nevidljivih stvari besmisleno. Čak, kad se zamisliš, i same nevidljive stvari su bez smisla. Ali, ako se ne zamisliš, možda ga i imaju.

Trenutno je scena prazna, ali se sa tavana razleže neopisiva buka od oborenih predmeta, lomljave crepova i sl., kao i povici gonilaca: «Drži!», «Ovde nema ničega?», «I ovde nema?», Iza dimnjaka! Iza dimnjaka!», «Uh majku mu!», «Gde se samo sakrilo?» i sl. Na tavanskim vratima se bojažljivo pokazuje Šejno i žurno silazi niz merdevine.

PRODAN Vрати se!
ŠEJNO Neću.
PRODAN Zašto bežiš?
ŠEJNO Ne bežim. Sačekaću ga ovde u zasedi i iznenadiću ga udarcem s leđa. (*Urla iz zasede.*) Držite ga! Napreede!

FILIP (*silazi sa tavana*) Prestani da urlaš! Nema ničega.
DINKO (*silazi sa tavana*) Ima!
FILIP Ako ima, gde je?
DINKO Ne znam. Sada zaista nema ali, u principu, ima!
PRODAN Znate šta! Da još jednom razmotrimo sve. (*Dinku.*) Brate, ispričaj ponovo, ali polako. I od početka, do kraja. Ja sam mašinovođa i hoću, što bi se reklo, da znam trasu.

DINKO Već sam vam rekao... Legoh uveče i, u neko doba, nešto krenu po tavanu: škrip-škrip, škrip-škrip, i tako to. Cele noći. Isprva pomislih da je mačka, ali nije. Mačka hoda lagano, a ovo je teško. Barem šesdeset kila.

ŠEJNO Kako znaš da je šesdeset?
DINKO Pa... po škripi.
PRODAN Ako je šesdeset kila, onda je čovek?
DINKO Nije čovek. Šta će čovek na tavanu usred noći? To je nešto neobično...

ŠEJNO Kako i ne bi bilo neobično? Kad mu samo jedna noga teži šesdeset kila, ako je sa dve, znači da je sto i dvadeset.

PRODAN A kao je sa četiri – dvesta i četrdeset.
ŠEJNO Daj bože da je sa jednom.
DINKO Ne znam. Nisam ga video, samo ga čujem.
ŠEJNO To nije životinja. To je nešto... Bolje da i ne govorim šta...
DINKO Šta je?
ŠEJNO Teraj dalje...
DINKO Ujutro se penjem na tavan – nema ničega. A noću – iznova: škrip-škrip, škrip-škrip...

PRODAN Jebo te!
 ŠEJNO Znam šta je...
 DINKO Šta?
 ŠEJNO Shvatićeš. Teraj dalje!
 DINKO Treće noći se nije pojavilo. Ali četvrtete se opet pojavi. Ja se malo smirih i zaspah. A pete noći pun mesec. Izgreja ona mesečina, a mene san ne hvata pa to ti je. Izađoh napolje – Mesec okrugao i prozračan kao lopta od kamene soli, olizana od nebeskih krava. Sve se na njemu vidi: planine, ravnice, usahle reke i mora, razvaline drevnih tvrđava, čak sam i jedno suvo drvo video...
 FILIP Drvo?
 DINKO Da, ali suvo.
 PRODAN Suvo je, jer na Mesecu nema života.
 DINKO Krenuh niz korito jedne presahle reke. Idem ti ja, idem i stigoh do dna jednog presahlog okeana. Krenem dnom okeana i kako gazim po ljušturam školjki, tako čujem ono: škrip-škrip, škrip-škrip. Ono ide iza mene. Približi se na tri metra i stade.
 ŠEJNO Ti ga vidiš?
 DINKO Ništa ne vidim, samo ga čujem.
 ŠEJNO A kako si shvatio da je na tri metra?
 DINKO Pa po sluhu.
 FILIP Jel to tamo gore?
 DINKO Tamo je samo započelo. Kada sam se probudio, čuh ga sa tavana: škrip-škrip, škrip-škrip i tako to. I otada sam kao bolestan: niti me san hvata, niti bilo šta. Već celih devet meseci...
 FILIP Svake večeri?
 DINKO Ne svake. Ali kad ga nema ne mogu da spavam, jer ga očekujem.
 PRODAN Loše...
 DINKO Ne da je loše, nego... I pošto ne mogu da spavam, ustajem i počinjem da mučim samog sebe.
 FILIP Kako to mučiš samog sebe?
 DINKO Mislim. Počeo sam da radim neke stvari, o kojima ne želim ni da govorim...
 ŠEJNO Kakve stvari?
 DINKO Evo, ovo sam počeo da pravim. *(Pokazuje instalaciju od cevi.)*
 FILIP Zar to nije parno?
 DINKO Bilo je. Sada je parni časovnik. Ovde je kotao, a ovo su mehanizmi. Radi tačno, ali mnogo greje.
 FILIP Zimi će vam biti dobro.
 DINKO Kako ne bi bilo? Gori četiri kofe uglja na dvadeset i četiri časa. A ja samo sipam... Šta da radim po celu noć, dok osluškujem?
 FILIP Nemoj da osluškuješ i gotovo.
 DINKO Lako je da se kaže, ali da si ti na mom mestu?
 FILIP Ja? Zašto baš ja? Reci, zašto baš ja?
 DINKO Kažem samo na primer.
 FILIP Ne, ti imaš nešto u vidu?
 DINKO Nemam ništa u vidu.

FILIP Ne, to nije slučajno? Znaš ti zašto si baš mene pitao?
DINKO Ništa ne znam. Samo rekoh... Više i ne pamtim šta sam rekao. Bila je reč o tome da ga čujem.
ŠEJNO A tvoja žena?
DINKO Šta?
ŠEJNO Jel ga i ona čuje?
DINKO Kaže da ne.
ŠEJNO Jesi li ti siguran?
DINKO Šta hoćeš da kažeš?
ŠEJNO Ništa, samo pretpostavljam.
DINKO Šta?
ŠEJNO Teraj dalje.
DINKO Reci mi, molim te?
ŠEJNO To je samo pretpostavka.
PRODAN Čuj, Šejno, ili govori, ili sasvim umukni!
ŠEJNO Dobro. Reci ću. Možda neko, a da Verka ne zna, obilazi okolo zbog nje. Ima svakojakih ljudi.
DINKO To mi uopšte nije palo na pamet.
ŠEJNO Nema veze. Ti bi ionako saznao, ali poslednji.
DINKO *(kroz prozor)* Verka? Verka? Dođi za čas ovamo!

Ulazi Verka.

VERKA Jeste li ga uhvatili?
ŠEJNO Koga?
VERKA Otkud ja da znam? Zar ne jurite nešto?
ŠEJNO Šta mi to, po tebi, jurimo?
DINKO Vidi, Verka... Jesi li jutros izlazila negde?
VERKA Izlazila sam.
DINKO Gde si išla?
VERKA Za mleko.
DINKO Od sada, pa nadalje, ja ću da idem.
ŠEJNO *(tiho, Prodanu)* Trudnica, a krenula za mleko? Hm?
DINKO A gde si išla posle ručka?
VERKA Za hleb.
DINKO Od sada, pa nadalje, ja ću da idem.
ŠEJNO Trudnica, a krenula za hleb?
DINKO A gde si išla popodne?
VERKA Na žensku konsultaciju.
DINKO Nema više konsultacija. Ja ću da idem.
ŠEJNO Trudnica, a krenula na neke ženske konsultacije...
DINKO A kad već ideš tamo-ovamo, da si, slučajno, primetila nešto posebno?
VERKA Ne. Šta naprimer?
DINKO Naprimer... Naprimer da te neko zagleda... Posebno?
VERKA Na šta misliš?
ŠEJNO Eventualno neki muškarac...

VERKA Molim? (*Pobesni.*) Oooo! Zato ti ne spavaš noću? A folira, kao pravi časovnike. Pogledaj samo na termometar! Kako da ne izlazim, kad se od vrućine ne može sedeti u kući? Ja više neću ni da spavam tu, jer ovde ne može da se živi. Svo mi je cveće uvenulo, mačka mi je pobjegla... I ja ću da pobežnem...

Ulazi Pepa.

PEPA Šta se dešava?
VERKA Seko, on me optužuje!
PEPA Za šta?
VERKA Za preljubu sa... «onim» tamo.
PEPA Sa čime?
DINKO Upravo to objašnjavam. Legnem uveče i, u neko doba, nešto krene po tavanu: škrip-škrip, škrip-škrip, i tako to. Cele noći. Prvo sam pomislio da je mačka, ali nije, jer...
PEPA Čekaj! (*Vadi list hartije i hemijsku olovku.*) Kreni iz početka, da zapišem.
DINKO Da... Znači, legnem uveče i, u neko doba, nešto krene po tavanu: škrip-škrip, škrip-škrip, i tako to. Prvo sam pomislio da je mačka, ali nije, jer teži barem šesdeset kila, ali nije ni čovek. Čim mu je jedna noga šesdeset kila, znači da teži sto i dvadeset, ili dvesta i četrdeset, ali daj Bože da je sa jednom nogom. Ujutru se penjem na tavan – nema ničega. A noću opet: škrip-škrip, škrip-škrip, škrip-škrip...
ŠEJNO Čekaj, stani. Ne pričaš lepo. Neka da ja ispričam. Znači, ono je... Bolje da ne kazujem šta.
PEPA Šta?
ŠEJNO Saznaćeš kad za to dođe vreme.
PEPA Meni je sve jasno.
DINKO Šta je jasno?
PEPA Ništa nije jasno, ali već imamo neke početne podatke za razmišljanje: prvo – ono čkripi, drugo – teži šesdeset, sto i dvadeset, ili dvesta i četrdeset kilograma... Treće – nije mačka, ali nije ni čovek. Četvrto – nije ni konj, jer konj lupa, a ne škripi...
DINKO Konj? Kako konj da se popne na tavan?
PEPA Ne interesuje me kako – razmišljam u principu. Kada sakupimo još podataka, daćemo ih foto robotu u policiji i foto robot će napraviti eventualni portret toga onoga.
FILIP Ništa foto robot neće da napravi.
PEPA Zašto?
FILIP Zato što onoga i nema.
DINKO Kako to nema, kad ima? Pa ja ga čujem.
VERKA Ja ga ne čujem. Čak kad ga on i čuje, ja opet ne mogu da ga čujem. Čim se zaslušam – zaspim...

PRODAN I ja sam isti. Ono i posao mi je takav, jer kad sednem u lokomotivu, čujem samo zvuk motora. A i šta drugo da čujem – pri takvoj brzini, ništa ne može da se popne u voz, osim nekog slepog putnika na nekoj stanici. Jednom se jedan takav na stanici Roman zaključao u klozetu i dve nedelje nije uspeo da se otključa. Sedeo i čekaq čovek. Ono bez karte – niti je da vičeš, niti da čekaš. Dve nedelje je klozet pokazivao zauzeto, dok mu, na kraju, čistačica nije otključala. Kada je izašao, bio je oslabio dvadeset kilograma i napamet je znao sve stanice na liniji.

FILIP Taj sigurno više neće da putuje džaba.

ŠEJNO Ako pitaš mene, taj više ni u klozet neće da uđe...

PRODAN Tako je. Nek priča ko šta hoće, ali klozet je klozet, makar da mu železniciari tepaju «toalet».

DINKO A šta ja da radim, recite mi? San me ne hvata. Uzeću da se i ja zaključam u klozetu nekog voza i...

VERKA Mogu ja da te zaključam i u našem klozetu.

PEPA Ako sto puta napišeš «ničeg nema», smirićeš se. Pisanje pomaže za sve. Ja, naprimer, dok stojim na smeni pored rampe, napišem hiljadu puta «Smena će da završi» i kada stignem do hiljadu, ono zaista i završila. Evo ti sveska i olovka!

DINKO Jel ti to ozbiljno?

PEPA Ozbiljno. Ja ću, opet, sve da zapisujem i napisaću disertaciju na temu «Uticaj 'onoga' na život čoveka».

FILIP Pa ti već imaš jednu disertaciju?

PEPA Napisaću još jednu. Šta cele noći da radim na rampi dok ti spavaš?

FILIP Spavam, jer kad završi tvoja smena, započinje moja. Zar ne radimo na istoj rampi?

DINKO Da napišem sto puta?

PEPA Bolje dvesta... Sigurnije je.

DINKO Ne, ne! Sto puta je dovoljno. Počinjem. *(Počinje da piše, šapućući reči.)*

FILIP Ja idem da spavam.

PRODAN Idem i ja, jer sam noćna smena. Znači, razumeli smo se? Ako se ono pojavi, bata će da javi. Dolazimo i hvatamo ga.

DINKO Čekajte da vas otpratim.

PEPA Ti piši, ne rasejavaj se. Verka će nas otpratiti.

VERKA Evo, sad ću ja... *(Ustaje i kreće ka vratima.)*

DINKO Hajde... Ako se nešto desi, ja ću da vičem.

PEPA Nemoj da vičeš, nego piši! I da pišeš, jer sutra dolazim da uzmem listove i da ih priložim uz ostala dokumenta u fasciklu.

Izlaze.

DINKO Pišem, pišem... *(Piše i ponavlja reči na glas.)*
 Ne čujem ništa. Ne čujem ništa. Ne čujem ništa. Ne čujem ništa.
 Ne čujem ništa. Ne čujem ništa. Ne čujem ništa. Ne čujem ništa.
 Ne čujem ništa. Ne čujem ništa. A?

Vrata na tavanu se otvaraju uz zlovešto škripu i ponovo se zatvaraju.

DINKO Aaa!!!

SLIKA DRUGA

Sledećeg jutra Šejno udara po vratima.

ŠEJNO Verka? Dinko?
DINKO Ulazi, ulazi.
ŠEJNO *(ulazi)* Jeste li ustali?
DINKO Ja uopšte nisam ni legao. Ono je opet dolazilo.
ŠEJNO I šta?
DINKO Škripa, šta bi... Napravio sam još jedan časovnik. Dizel. Sa vodenim hlađenjem. Sada rade oba časovnika i ja upoređujem pokazatelje.
PRODAN *(ulazi zadihan)* Dolazim direktno sa stanice. Uzeh ovaj džak iz skladišta da napravimo klopku na tavanu. Ova pištaljka je sa parne lokomotive. Montiraćemo je na parni kotao i vezaćemo je kanapom za džak. kad se kanap zategne, pištaljka će da zasvira.
VERKA Samo nam je pištaljka falila u kući, ali sad je već imamo...

Ulazi Filip.

FILIP Jeste li ga uhvatili?
PRODAN Ne još. Ali uhvatićemo ga.
FILIP Kad ga uhvatite, javite mi...
PRODAN Zašto da ti javimo?
FILIP Tako se kaže. Hoću reći da nema ničega.
PRODAN Jesi li čuo da je noćas...?
FILIP Čuo sam.
ŠEJNO Kada?
FILIP Još sinoć.
ŠEJNO Kako sinoć, kad govorimo o noćas?
FILIP Nema veze. Važno je šta se, u stvari, dešava.
PRODAN I šta se, u stvari, dešava?
FILIP U stvari, Dinko ne može da spava.
DINKO Da, zato što ono postoji.
FILIP Na ovom svetu postoji hiljadu onih, ali ljudi, ipak, svake noći spavaju.
DINKO Ja sam prešao na naftu. Ali i ona mnogo greje. Ovi radijatori su na vodeno hlađenje. Treba da dosipam naftu, jer časovnik počinje da kasni.
PRODAN Klopka će da reši problem. *(Šejnu.)* Hajde, jel ideš?
ŠEJNO Gde?
PRODAN Na tavan. Da postavimo klopku.
ŠEJNO Ja ću da pomažem iz zasede.

PRODAN Tebe je, izgleda, strah?
ŠEJNO Ne radi se o strahu. Radi se o principu. Ja u principu delujem iz zasede. Zaseda je najpogodniji princip za akciju: sediš sakriven i čekaš pogodan momenat. I kada pogodan momenat nastupi – izlaziš. Osim toga, ima i prednosti: ako pogodan momenat ne nastupi, možeš i da se uopšte ne pokažeš. Mnogo je pogodnije da se pokažeš u pogodnom momentu, nego u nepogodnom. Ima ljudi koji ceo život prožive u zasedi, a da se ne pokažu. Oni su nešto kao rezerva čovečanstva i čekaju svoj momenat. Svet je pun zaseda i čovek nikada ne zba odakle nešto može da izađe, ili da ne izađe.

Dinko dovlači džak, do pola napunjen slamom.

ŠEJNO Kakva je to slama?
DINKO Slama ko slama. Stavio sam je ako padne u džak, da se ne prebije.
PRODAN To više nije klopka, nego slamarica. Hoćemo li mi da ga lovimo, ili da ga uspavljujemo?
DINKO Možda je to nešto što... I ja ne znam šta bi moglo da bude.

Prodan i Šejno se penju na tavan. Ostaju Dinko i Filip.

FILIP I šta? jel opet?
DINKO Opet.
FILIP Cele noći?
DINKO Da.
FILIP Tihi koraci, zar ne?
DINKO Baš tako.
FILIP Sasvim tihi?
DINKO Sasvim tihi.
FILIP Skoro i da se ne čuju?
DINKO Da. Skoro i da se ne čuju.
FILIP Ja bih rekao da se čak uopšte ne čuju.
DINKO I ja bih tako rekao, kada ih ne bih čuo.

Pisak lokomotive. Kroz tavanski otvor visi Šejno i, uplašen, pokušava da nogama napipa lestvicu ispod sebe.

PRODAN *(kroz otvor)* Stani! Što bežiš? *(Hvata ga.)*
ŠEJNO Pusti me! Nemaš pravo da prilažeš silu!
PRODAN Kakvu silu prilažem?
ŠEJNO Držiš me. *(Udara Prodana po prstima.)*
PRODAN Zar i ti ne prilažeš silu kad me udaraš?
ŠEJNO To nije prilaganje sile, nego samoodbrana.
PRODAN Ti se prepao od golubova, zar ne?
ŠEJNO Kakvih golubova?
PRODAN Onih što te prepadoše.
ŠEJNO Ali ni sam nisi baš siguran da su golubovi?

PRODAN Siguran sam, video sam ih.
 ŠEJNO Hoćeš li ti, najzad, da me pustiš?
 PRODAN Pustam te.
 ŠEJNO Pustaj!
 PRODAN Pustam. (*Šejno pada sa merdevina.*)
 ŠEJNO Zar se tako pusta?
 PRODAN A kako?
 ŠEJNO Laganije, kako... (*Filipu, pokušavajući da povрати svoje dostojanstvo.*)
 Nešto sumnjivo kod vas?
 FILIP Ne.
 ŠEJNO Dobro. Za svaki slučaj budite malo oprezniji. (*Penje se.*)
 DINKO Šta misliš? Da li ćemo ga uhvatiti?
 FILIP Ne.
 DINKO I ja ne verujem, ali ne želim da odustanem. Jer ako odustanem, kao da sam se predao.
 PRODAN A što da ne?
 ŠEJNO Da se predam?
 PRODAN Normalno.
 ŠEJNO Kako da se predam? Kome?
 PRODAN Jednostavno češ da gu čuješ i nećeš ništa da preduzimaš.
 ŠEJNO I do kada tako?
 PRODAN Dok ne navikneš.
 ŠEJNO Dok ja naviknem, oteraće me u ludnicu?
 PRODAN Šta je loše u tome?
 ŠEJNO Da me oteraju u ludnicu?
 PRODAN Videćeš koliko će ti biti dobro. Možeš da uzmeš i časovnike.
 ŠEJNO A ugaj?
 PRODAN Ima tamo.
 ŠEJNO Ne znam... Da nešto ne pomisle kad ih vide?
 PRODAN navikli su oni. Uzimaj ih i kreći. Mogu odmah da te povežem.
 ŠEJNO Hvala. Za sad ću da sačekam.
 FILIP Sačekaj. Ja mogu i kasnije da te povežem.

Ulazi Verka, obavljajući svoj svakodnevni posao. Prodan i Šejno silaze sa tavana. Svi sedaju i gledaju prema pištaljci, sa iščekivanjem.

ŠEJNO Ovaj put ćemo ga uhvatiti.
 DINKO I ja mislim da hoćemo.
 PRODAN Ja, međutim, uopšte ne mislim, jer mi je takav posao. Ispred mene su šini i ni ja, ni putnici ne mislimo za sporedne stvari. Svako zna gde je krenuo i sve misli su usmerene ka krajnjem cilju. Sve su snage usmerene postizanju konačnog cilja.
 DINKO Kakvog konačnog cilja?
 PRODAN Kako kakvog? Poslednje stanice, normalno.
 DINKO I šta radite kada ga postignete?
 PRODAN Kako šta? Krećemo nazad.

FILIP A šta drugo da rade?
PRODAN Nije važno gde ideš, važno je da ideš negde. E, istina, kada se negde duže čeka je druga stvar. Za vreme jednog dužeg čekanja u stanici Roman, jedna žena se popela u voz sa ljubavnikom, a njen suprug se bacio pod voz. I šta mislite da se desilo?

VERKA Šta?
DINKO Hajde dosta, molim vas! Žena mi je, na kraju krajeva, u drugom stanju.

Svi stoje i čekaju ono.

PRODAN Važno je da se sva čekanja jednom okončaju. Do sada nije bilo slučaja na našoj železnici da neko čekanje nije okončano. Zato ja uvek mirno sedim u lokomotivi i čekam da čujem zeleni signal.

ŠEJNO Kako to da ga čuješ? Zeleni signal je za gledanje, a ne za slušanje?
PRODAN Jeste za gledanje, ali ja, koliko god i da gledam, nema fajde. Jer, među nama rečeno, ja sam daltonista.

FILIP Ma nemoj, čoveče?
PRODAN Meni je i zeleno i crveno jedno te isto. Ne mogu da ih razlikujem pa to ti je.

ŠEJNO I kako znaš kada da kreneš?
PRODAN Mnogo prosto. Stojim na prozoru dok neko od putnika ne vikne: «Hajde, idiote, zar ne vidiš da se upalilo zeleno?» i krećem. Glas narodni – glas božiji. Nema greške.

U tom trenutku Dinko naglo potegne nekakvo uže iz dizel časovnika i odjekne zaglušujuće brundanje startnog motora. Svi zapuše uši i razbeže se.

ŠEJNO Nešto se desilo?
DINKO Startni motor dizela. Dok mi tu govorimo, jedan je časovnik stao.

FILIP Osetio sam da je postalo hladnije.
DINKO Normalno da je hladnije. Pogledaj: termometar pao na trideset i pet...
(*Doliva naftu.*) Mnogo nafte guta!

PRODAN Da je ovo dizel lokomotiva, do sada bismo, s tom naftom, stigli do krajnjeg cilja.

FILIP Čak bi se i vratili.

Svi su već ostali u donjem vešu. Ulazi Pepa sa fasciklom i velikom metalnom kutlačom.

PEPA Šta ima za zapisivanje?
PRODAN Još ništa, ali biće. Zašto носиš tu kutlaču?
PEPA Uze je da se branim.

ŠEJNO Ono može da je NLO? U ovom kraju ih ima mnogo. ja sam, naprimer, jedne noći video jedan i odmah sam telefonirao predsedniku opštine: «Takva i takva stvar, vidim jedan NLO...»
«Gde?»
«Iznad stanice Roman.»
«Čim je iznad Romana, nek mu misle oni. Odmah da si zaspao!»

PRODAN I posle?
ŠEJNO Šta posle, zaspao sam... Sledeće večeri oni sleteše.
PRODAN Gde?
ŠEJNO U dvorištu, iza klozeta. A ja u klozetu. Opkoliše me spolja i pitaju: «Kako se zoveš? – ja ćutim. «Gde živi predsednik opštine?» - ja opet ćutim. I oni, kad shvatiše da nema kontakta, opsovaše i odleteše. Doviđenja, kažem, momci, niti ste vi mene viđali, niti ja vas. To je sve.

PEPA (zapisuje) I posle?
ŠEJNO Posle?... Posle se pojavilo ovo... «Ono».

Pod silnim utiskom priče, svi ćute, zagledani napolje u nebo ispunjeno zvezdama. Čuju se samo zrikavci. Prodan izlazi na prstima.

PRODAN Idem ja...
FILIP Svi odlazimo. Ako se nešto uhvati, uhvatiće se i bez nas.
DINKO Hoćete da me ostavite samog celu noć?
FILIP Ne misliš, valjda, da ovde spavamo?
PEPA Ja ću ostati da zapišem.
FILIP I ja ostajem.
ŠEJNO A rampa?
FILIP Linije je u remontu od juče.
PRODAN Onda i ja ostajem.
ŠEJNO Ja ću da napravim zasedu i leći ću u nju.
FILIP Dajte ćebad i da ležemo.
VERKA Evo sad. Samo da ih istresemo od naftalina.

Svi izlaze da tresu ćebad. Ostaju samo Prodan i Dinko.

PRODAN Znaš šta, brate! Što ne dođeš kod nas na železnicu? U početku ćeš biti kočničar, dok ne navikneš, a posle ćemo ti srediti i odgovorniju dužnost. Važno je da si u pokretu. U pokretu ništa ne može da ti se popne u voz i da ti okrene život naopačke. A?

DINKO Mislio sam o tome, brate. Mislio sam, ali i to me neće spasiti. Da sam otišao na železnicu pre nego sam ga čuo, mogle je nešto iz toga i da izađe. Ali čim sam ga jednom čuo, čak i da ga više i ne čujem, stalno ću misliti o njemu.

Ulaze i ostali.

ŠEJNO Ja ću ovde da legnem... Kao da me nema.
FILIP *(Pepi)* Gde ćemo mi da legnemo?
PEPA Ja do svoje sestre.
FILIP A ja?
PEPA Ti... *(Daje mu tajni znak da legne do Dinka.)*

Filip Leže do Dinka. Scena se zatamnjuje i može se reći da svi spavaju.

FILIP *(šapatom)* Badžanak, što ne probaš moju varijantu, a?
DINKO Kakvu varijantu?
FILIP Moju.
DINKO O čemu govoriš?
FILIP O onome... Što ne probaš da ga ne čuješ? Jesi li probao?
DINKO Probao sam. Sve sam probao. I uši sam zapušavao, i glavu sam uvijao... Čujem ga i to ti je. Potpuna bespomoćnost, badžanak. Reci mi: ima li veće bespomoćnosti od toga?
FILIP Ima.
DINKO Koje?
FILIP Shvatićeš kad za to dođe vreme. Laku noć! *(Okreće se.)*

Dinko otpuza prema Prodanu.

DINKO Brate? Spavaš li?
PRODAN *(skače, usnuo)* Gde smo? Na stanici Roman?
DINKO Ne. Tu smo. Samo hoću da te nešto pitam?
PRODAN *(rasanjuje se)* Šta? Jesi li odlučio za železnicu?
DINKO Ne, ne o tome. Reci mi šta je bilo sa onim što se bacio pod voz?
PRODAN Aaa, onaj što se bacio ispod voza? Šta je bilo... Ništa. Transportna policija ga posle izvadila.
DINKO Kako? Na komade?
PRODAN Neeee! Pičnuo posle čovek ladno pivo u bifeu i sasvim došao sebi.
DINKO Kakvo pivo? Zar nije bio pregažen?
PRODAN Kako to pregažen? Pa voz je stajao u stanici. Hajde, laku noć!

Prodan se okrene na drugu stranu i zaspi.

DINKO Što ti je život, majku mu? Kao riknuo si, posle ponovo sve iz početka. Popiješ hladno pivo i... Nema umiranja, nemaaa!

SLIKA TREĆA

Sumrak pred svitanje. Petli kukuriču. Parajući zvuk sirene voza. Čuju se dovikivanja, zveka oborenog posuđa i slično. Po mraku trče siluete. Nastaje panika.

PRODAN *(urla)* Uhvatilo seee! Brzooo!
FILIP Dolazim, dolaziim!
PRODAN Napreeed!
ŠEJNO Držite ga! Ja ću da ga napadnem s leđa.
PRODAN Tojage! Uzmite tojage!
ŠEJNO Napred! ja ću da ga sačekam u zasedi. *(Sakriva se.)*
VERKA Seko? Šta se desilo, seko?
PEPA Verka, izađi! Ovde nije za tebe. Ja ću posle da ti pročitam sve iz beležaka. *(Izvodi je i ponovo ulazi.)*
PRODAN Brže! Brže!
FILIP Daj, daj!

Penju se uz merdevine.

PRODAN Brže!
ŠEJNO *(iz zasede)* Mnogo nas je, smetaćemo jedan drugom gore. Ja sam ovde u zasedi. Življe malo!

Sa tavana se čuje lupkanje, tupi udarci i povici: «Drži!», «Udari ga!», «Joj mamicu ti!» i slično.

ŠEJNO *(iz zasede)* Udri! Udri! Tako! Udari ga! Drži ga čvrsto! Tako! Bravo! Veži čvrsto! Šutni ga! Udri! Udri! Udri!

Napokon sa tavana spuštaju uvezani džak. U džaku se nešto pomera. Prodan i Filip skaču sa tavana po njemu i započinje borba.

ŠEJNO *(iz zasede)* Udri! Udri!
PRODAN Više ne mrda.
ŠEJNO Je li umrlo?
PRODAN Umrlo je.
ŠEJNO *(izlazi iz zasede)* Daj mi sad kutlaču, da vidiš šta ja mogu. *(Uzima kutlaču i počinje da udara razjareno.)* Eto ti, eto ti, na! Najzad će i Dinko mirno spava.
PEPA A gde je on?
ŠEJNO Tu je bio?
PEPA Ali ga nema.
FILIP Stvarno?
PRODAN A?

ŠEJNO Da se nije pritajio u zasedi?
PRODAN Brate?
FILIP Badžo?
DINKO (iz džaka) Auuuu!
ŠEJNO A?!

Filip odvezuje džak. Unutra nepokretan i bez reči sedi Dinko.

FILIP Jesi li živ, badžo?
PRODAN Dobro je da si se javio. Baš sam hteo da počnem ponovo.
PEPA Pogledajte mu glavu kako je deformisana od kutlače.
ŠEJNO Glava mu je i pre bila takva. Čak se sad malo popravila.
PRODAN Brate, jesi li ti stalno bio unutra?
DINKO Ne znam. Nigde nisam izlazio.
PEPA Zašto ne viknu?
DINKO Kad? Taman otvorim usta i tras kutlačom. Opet da otvorim usta i opet tras kutlačom... Ne znam ko je mlatio tom kutlačom, ali mi je glava sada kao šerpa.
ŠEJNO Kutlača nije moja. Pepa je donela.
PEPA Da, ali ko je mlatio njom? Sve sam ja zapisala...
ŠEJNO Zar mi ne rekoste da je umrlo?
PRODAN Tako je bilo. A šta ti tražiš u džaku?
DINKO I sam ne znam... Cele noći nisam trenuo, a pred zoru rekoh: «da ja malo obiđem, da vidim šta se dešava?» Popeh se na tavan, provirih unutra – ništa! Čekaj, kažem, da bolje pogledam i kada se nagnuh, nešto s leđa gurnu i...

Ulazi Verka.

VERKA Šta se tu dešava?
ŠEJNO Ništa.
DINKO Nije baš tako, ali nema veze...
VERKA Dinko, šta ti je? Ti si se borio sa «Onim»?
DINKO Nisam.
VERKA A ko te tako prebio?
DINKO Ne znam. Bilo je anonimno...
VERKA Zar nisi video?
DINKO Kako da vidim kroz džak?
VERKA Bio si u džaku? Ko te tamo ubacio?
DINKO Niko. Sam sam ušao.
VERKA Zašto?
DINKO Da vidim šta ima.
VERKA I šta je bilo?
DINKO Zar i sam ne vidiš... Dobro je da je bilo slame. kao da sam znao, majku mu! Pogledaj na šta liči kutlača. (Pokazuje iskrivljenu kutlaču.)
PEPA Ništa. Kupićemo novu.

ŠEJNO Ja sam lagano udarao, ali sad prave tako mekane kutlače... Kakvih je nekada kutlača bilo... Ubiješ čoveka, a kutlača zdrava.

VERKA Znači ti si ga tukao?

ŠEJNO Ja sam samo kutlačom...

VERKA I ja ću samo kutlačom. (*Uzima kutlaču.*)

ŠEJNO Svi su ga tukli.

VERKA I ja ću sve da bijem.

DINKO Verka, da ti objasnim!

VERKA Šta ćeš ti da mi objašnjavaš? Sve je jasno! (*Udara kutlačom sve redom.*)

FILIP Mi smo ga tukli za njegovo dobro.

DINKO Tako je. Oni su me tukli za moje dobro.

PEPA Verka! Sve ću da ti pročitam iz beležaka. Nagnuo se nad džak, centar ravnoteže mu se pomerio i...

FILIP Srediće mu centar. Ja poznajem one što sređuju pomerene centre. Čak sam ih i pozvao. Sada će da ga pokupe i sve će da mu srede.

VERKA Šta će da mu da mu srede? Ima li nešto slomljeno?

DINKO Nema, nema. Nije mi ništa.

FILIP Znam da ti nije ništa. Zato sam ih i pozvao.

DINKO Hoće li dati injekciju?

FILIP Ne. Ništa se, apsolutno, ne oseća, osim krajnjeg rezultata. Ljudi su veoma pažljivi. Reci im: takva i takva stvar, šalje me Filip. Oni znaju... Čak će i kolima da te odvezu.

VERKA Zašto kolima? Zar ne može da hoda?

ŠEJNO Može, ali kad su kola već tu, zašto da ide peške?

DINKO Tako je, kad već ima kola, zašto da... Kakva kola?

FILIP Bela. Udobna. Ima mesta i da se legne...

ŠEJNO Šta se čudiš? Da sam ja na tvom mestu, već bih otišao.

DINKO I šta ti fali?

ŠEJNO Ništa. Ja ću doći da te otpratim. Da te bodrim.

FILIP Najčešće postavljaju pitanje «Biti, ili ne biti?» Znaš pravilan odgovor, zar ne?

PEPA Normalno da zna. Biti.

FILIP Nije to.

DINKO Onda... Ne biti?

FILIP I to nije. Pravilan odgovor je: «Nikada nisam razmišljao o tom pitanju.»

ŠEJNO Jesi li zapamtio?

DINKO Zapamtio sam.

ŠEJNO E, kad si već zapamtio, da krećemo.

VERKA Kada se vraćaš?

DINKO Pa, odmah... Čim me puste. Ti me odmeni i bacaj ugalj u kotao. Časovnici ne treba da staju, jer život teče i, ako nema časovnika, nećemo ni osetiti kako je prošao. I naftu dolivaj.

VERKA Dolivaću. Ionako su na televiziji javili da će biti zahlađenja... Nemoj mnogo da se zadržavaš!

Izvode Dinka napolje, odakle se čuje ambulanta sirena.

FILIP *(sa olakšanjem)* Odoše.
VERKA Nije dobro, jadan on, mnogo ste ga tukli po glavi pa govori nepovezano: biću, neću biti...
PEPA Radilo se o nečem drugom.
VERKA O čemu drugom? Sve je to zbog «Onog». Otada se sve zakuvalo.
PRODAN A što ja nisam shvatio gde je bata otišao?
FILIP Šta nisi shvatio? Otišao je do... tamo i vratiće se.
PRODAN Po meni nije imalo smisla. Trebalo je da odmah dođe sa mnom na železnicu. Ono i kod nas je velika ludnica, ali samo oko praznika.
FILIP Kad se vrati, poslaćemo ga kod tebe.
PRODAN Normalno. Takvom kao on, mesto je samo na železnici. Bolojeg mesta nema. I šine su šine, i brzina brzina, i cilj je cilj... Kako je samo pametno izmišljeno! Ideš gde ideš i opet se vraćaš tamo odakle si krenuo. Kad razmisliš i nema nekog smisla, ali ako ne razmišljaš – ima. Bati mesto samo na železnici.
FILIP I tamo, gde sam ga poslao, nije loše.
VERKA Gde si ga to ti poslao?
FILIP Kod nekih mojih ljudi.
VERKA Kad su tvoji, što ne odeš i ti?
FILIP Sad je njegov red.
VERKA Ti misliš da ja ne znam šta se dešava? I zašto ste ga prebili u džaku? Zato što on čuje razne stvari, a vi se pravite da ih ne čujete.
FILIP Ništa nisam čuo, i ne želim da čujem.
VERKA I pošto ti ne želiš, znači da i on nema pravo da ih čuje, je li? Ako ćemo već, i ja ih ne čujem, ali mu verujem. Pogledaj samo kakve je časovnike napravio! Ranije nismo ni primećivali kako život prolazi, a sad već primećujemo. A šta si ti do sada napravio? Hajde reci!
FILIP Dizao sam i spustao rampu.
VERKA *(Prodanu)* A ti? Samo se voziš u vozovima, kao paket.
PRODAN Ja upravljam njima.
VERKA Upravljaš, ali po šinama. Pokušaj samo da izađeš iz šina, da vidimo šta će se desiti.
PRODAN Otići ću u zatvor, eto šta...
VERKA Hoću da mi vratite muža kući. Odmah!
PEPA Vratiti će se. Kad se završi seminar, pustiće ga. Tamo samo slušaju lekcije i pišu disertacije.
VERKA *(hvata se za stomak)* Oh! Oooh!

Svi se stušće prema Verki.

PEPA Verice, šta ti je?
VERKA *(pokazuje barometar na kotlu)* Pritisak je pao na nulu.
PRODAN Evo, evo... Dajte kofe!

Zastaju u lancu i dodaju jedno drugom kofe.

PRODAN Daj ugalj! Daj! Koliko sam samo uglja prevezao na železnici... Milione tona. Milione kilometara sam prošao. Napred – nazad, napred – nazad... Dosta! Digli smo paru. Odmor.

Sedaju.

PRODAN Mnogo posla smo posvršavali na železnici, mnogo... I nastavljamo da radimo. Evo, naprimjer, prošle smene sam tamo odvezao pesak, a dovezao drveni materijal. Ove smene sam tamo odvezao drveni materijal, a dovezao pesak...

FILIP Da, ali ako je kompozicija duža, mnogo više posla može da se obavi. Mogao bi da tamo odvezeš i pesak i drveni materijal najjednom...

PRODAN I da ih ovamo zajedno dovezem?

FILIP Da.

PRODAN To nema smisla. meni plaćaju po turi.

VERKA O, Bože, šta je ovom barometru? Stalno stoji na nuli.

PRODAN Dajte ugalj! Dajte!

FILIP Dajem, dajem!

PRODAN Samo ugalj pomaže. Jednom, za praznik železnica, naš ministar reče ovako: «Naše lokomotive su kao lokomotive istorije i njihove sirene će oglašavati istoriju dok ne stignemo do pobedonosnog kraja. Ne žalite energiju. Istorija traži žrtve.» I šta misliš da sam ja uradio? Tada sam bio na parnoj lokomotivi i tako sam naduo sirenu, s jednog kraja istorije, čak do drugog... I bacam ugalj, bacam ugalj... Pišti sirena kroz istoriju... Cela je istorija propištala od mene. I ja opet... Bacam ugalj, bacam ugalj... I odjednom...

Tog trenutka uz tresak izbije zaštitni ventil kotla i cela se prostorija ispunila parom.

FILIP Šta je bilo?

PRODAN Zaštitni ventil...

PEPA Čekajte! Nešto sam čula?

FILIP Otkad si ti počela da čuješ?

PRODAN I ja nešto čujem, dođavola?

VERKA I ja čujem.

FILIP Ti?

VERKA Što? Zar ti ne čuješ?

PEPA Tiše!

FILIP Iza vrata je...

Svi osluškiju. Čuje se škripa koraka.

VERKA O, Bože! da je bar Dinko tu.

PRODAN Dolazi! (Zauzima poziciju do vrata sa lopatom u rukama, a Filip je dograbio kutlaču.)

FILIP Pepa, ugasi svetlo da nas ne vidi!

Zatamnjenje. Šuje se škripa, otvaranje vrata i dva tupa udarca. Nešto se stropošta na pod.

PRODAN Gotovo!

FILIP Gotova stvar. Pepa, upali svetlo!

Na podu leži beživotno Dinkovo telo.

VERKA Dinko!

FILIP O, Bože!

VERKA Ne diše?

PRODAN Ima li pulsa?

FILIP Sasvim slabo.

PRODAN I to mu je dosta. Mogao je da ostane i bez toga.

VERKA Bože, ubiše ga! Ubiše gaaa!

PRODAN Živ je. Živ je, ali od straha ne sme da kaže.

VERKA Jadni moj!

DINKO *(dolazi sebi)* Šta je?

PRODAN Jesi li živ, brate!

DINKO Što pitaš?

VERKA Znam ja zašto. Da te opet premlate, ako si živ. Od jutrost te dva puta biju, a bog zna šta će biti do večeras?

Počinju da previjaju Dinka.

FILIP A što si se ti vratio, badžanak?

DINKO Nije bilo mesta u kolima.

FILIP Kako to nije bilo? Ja sam im rekao?

DINKO Rekao si, ali samo za jedno mesto. Bilo je jedno mesto, ali ga zauze Šejno.

FILIP Zašto Šejno?

DINKO Njega pitaj.

FILIP Zar ga ti nisi pitao?

DINKO Pitao sam ga, ali ništa ne reče. Samo kada je onaj pitao: «Koji od vas dvojice?», Šejno reče: «Ja sam u zasedi.» i oni ga pokupiše.

VERKA Šejnu nije bilo ništa, zar ne?

FILIP On samo tako izgleda. Čovek koliko bolje izgleda – tim gore.

DINKO I obrnuto...

PRODAN Ti, naprimer, sasvim dobro izgledaš?

FILIP Govorimo o Šejnu, ne o meni. Ali zašto ode preko reda? Da se ranije javio, predvideo bih ga. Zar im nisi rekao da te ja šaljem?

DINKO Rekao sam im.

FILIP A oni?

DINKO Šalju ti mnogo pozdrava. I pitaju kako si?

FILIP E, i?

DINKO Dobro je, kažem ja. Čim je dobro, opet ćemo ga uzeti kod nas, ali za sada nema mesta.

FILIP Tako su rekli?

DINKO Baš tako.

FILIP Oni nisu u redu.

DINKO Ja sam, međutim, sasvim u redu. Kako su me previli, i zemljotres da se desi, opet ništa neću da čujem. Neću da čujem. Neću da čujem. Neću da čujem. Neću da čujem...

SLIKA ČETVRTA

Osvit zore. Petao kukuriče. Zvuk mehaničke melodije, koju proizvodi pokretni mehanizam. Dinko, još uvek previjen, sedi ispred mehanizma i uživa u muzici. Spolja se čuje Prodanov glas.

PRODAN Dinko, Dinko! *(Ulazi.)* Sanjao sam mnogo lep san! *(Ugleda mehanizam.)* Šta je sad ovo?

DINKO Perpetum mobile. Noćas sam ga napravio. Radi večno.

PRODAN Bravo! Strašno je! A kako radi?

DINKO Na baterije.

PRODAN A kad se potroše?

DINKO Promeniš ih i ponovo kreće.

PRODAN A ja sanjao da smo uhvatili Ono.

DINKO Stvarno? I kako izgleda?

PRODAN Ne pamtim. Ali pamtim kako smo ga uhvatili i napravio sam novi plan akcije. Znam kako ćemo da ga uhvatimo.

DINKO Kako?

PRODAN Sada ću ti reći.

Glas Filipa, spolja.

FILIP Dinko! Dinko! Jesi li tu? *(Unosi na kolicima veliki paket.)* Imaš paket.

DINKO Ja?

FILIP Da.

DINKO Od koga?

FILIP Od Šejna.

DINKO Or Šejna? Zar on nije tamo?

PRODAN Ovde tako piše. «Od šejna»

DINKO *(razgleda paket i podiže ga)* Ima, brat bratu, šesdeset kila.

Šutne paket i unutra nešto počinje da udara o zidove.

DINKO Unutra ima nešto.

PRODAN Čekaj! *(Nasloni uvo na paket.)* Šta li ima unutra?

FILIP Ne znam. ja sam ga samo doneo sa stanice.

DINKO Unutra je nešto živo!

PRODAN Znam šta je.
 DINKO I ja.
 FILIP Ja dalje ne želim da učestvujem. (*Seda u ugao i dmenostrativno prekrsti ruke.*)
 PRODAN Ali i ti znaš šta je, zar ne?
 FILIP I šta je?
 PRODAN Reći ću ti ako učestvuješ.
 FILIP (*dvoumi se*) Dobro, učestvovaću. Šta je to?
 PRODAN To što misliš.
 FILIP Onda neću da učestvujem. Rećiću vam šta da uradite.
 DINKO Šta?
 FILIP Napišite novu adresu i prekartirajte ga.
 PRODAN Kuda da ga prekartiramo?
 FILIP Tamo. Kod njih.
 DINKO A čije ime da napišemo?
 FILIP Opet napišite Šejново ime, on je ionako tamo, zar ne?
 DINKO Ja hoću da znam šta je unutra?
 PRODAN Ako otvorimo, pobećiće.
 DINKO Moram da vidim šta je, inače opet me neće uhvatiti san. Da probijemo rupu?
 FILIP Ne činite gluposti!
 DINKO Sasvim malu. Evo, sada ću da probijem jednu malu rupicu i videću ga. Eto... (*Probija rupu.*) Gotovo! Hoćeš li da pogledaš?
 PRODAN Ja sam daltonista, vi pogledajte.
 DINKO Filipe, ti?
 FILIP Rekao sam da ne učestvujem.
 DINKO Dobro. Onda ću ja da pogledam. (*Pogleda kroz rupu.*)
 PRODAN Šta ima?
 DINKO Ništa ne vidim. Tamno je.
 PRODAN Čekaj da i ja pogledam. (*Viri.*) Ništa se ne vidi...
 DINKO Da gurnem neki štap?
 PRODAN Zašto?
 DINKO Da vidimo šta će se desiti. (*Pažljivo gurne štap.*) Nema ničega?
 PRODAN Jače!

Dinko gurne jače i neko iznutra povuče štap u unutrašnjost kartona.

PRODAN Jebote!
 DINKO Da mu pustimo malo pare iz kotla?
 PRODAN Para je sto stepeni?
 DINKO Samo ću malo...

Gurne kraj cevi u otvor i iz paketa se začuju udarci po zidovima paketa.

PRODAN Stani!
 DINKO Ne mogu. Ventil je blokirao.

«Ono» udara snažno i kroz razvaljeni poklopac uz krik izlazi Šejno.

DINKO Šejno!
PRODAN Šejno, jesi li to ti?
ŠEJNO Ja sam.
PRODAN Zašto si u tom paketu?
ŠEJNO Pobegao sam. Upakovao sam se u paket i oni me poslaše poštom.
FILIP Zar tamo nije lepo?
ŠEJNO Kad odeš, videćeš.
FILIP ko ti je rekao da ću da idem?
ŠEJNO Oni.
FILIP Ovaj su se put zajebali.
ŠEJNO Tako rekoše. Ko je jednom, kažu, bio kod nas, opet će doći.
PRODAN Niko neće ići nikuda. Ja imam novi plan – sanjao sam ga. Ovaj put će mo ga uhvatiti.
DINKO Kako?
PRODAN Srušićemo tavan. Kad nema tavana, Ono će da padne u sobu i mi ćemo ga uhvatiti.
DINKO A kako ćemo mi da živimo bez tavana?
PRODAN Napravićemo nov kada ga uhvatimo. Važno je da ga jednom uhvatimo.
ŠEJNO A ako je nevidljivo?
PRODAN Dinko ga čuje, zar ne? Posućemo pod slamom i čim ga Dinko čuje, hvatamo ga.
DINKO Dobro. Slažem se. Već sam gotov da se na sve saglasim.
PRODAN Hajde!

SLIKA PETA

Kroz već srušeni krov sijaju zvezde i zriču zrikavci. Pod je posipan slamom. Svi sede u krug, gledaju ka nebu i osluškuju, ne bi li čuli «Ono».

PRODAN *(Dinku)* Jel ga čuješ?
DINKO Ne.
FILIP Nešto šušti?
DINKO Kad nema krova nastaje veliko strujanje, što bi rekli promaja, i to ta promaja šušti.
PRODAN Ta promaja je oduvala i slamu. Pogledaj kakva se staza od slame podigla od krova čak do zvezda.
PEPA Ne može da stigne do zvezda. Do zvezda se putuje hiljade kilometara.

ŠEJNO Do zvezda je, jer su prve slamke krenule sa promajom još pre par hiljada godina. Milioni slamčica putuju promajom u međuzvezdanim prostranstvima i posipaju se po planetama, gde nema ničeg drugog osim slame i kosmičke prašine. Jer ta promaja nije obična promaja, nego kosmička.

VERKA Promaja je, zaista, jaka!

ŠEJNO Od kosmičke promaje se najlakše prehladi. Ljudi an zemlji nemaju imunitet protiv kosmičke promaje.

Svi se uvijaju u pokrivače.

PEPA Kosmičke promaje nema.

ŠEJNO Što da nema?

PEPA Jer u kosmosu nema vazduha. Da bi bilo promaje, treba da ima vazduha koji se kreće, a u kosmosu je apsolutni vakum.

ŠEJNO Pa apsolutni vakum usisava vazduh odavde.

FILIP Ako stalno pričamo nećemo ništa uhvatiti, jer ga nećemo čuti.

ŠEJNO Ono je možda već ovde?

DINKO Ne čujem da nešto škripi.

ŠEJNO Ono sad ne škripi, nego šušti. Eto, zar ne čuješ?

PRODAN Ako je već tu, nema smisla da dalje čekamo. Bolje da počnemo da ga hvatamo?

DINKO Nisam siguran da je tu.

PRODAN Ali nisi siguran i da nije?

DINKO Nisam.

PRODAN Onda da počnemo! Slušajte pažljivo! Zastanite u vrstu.

Svi uzimaju po jedan štap i zastaju u vrstu.

PRODAN Na kolena!

Svi kleknu.

PRODAN Svi ćemo istovremeno razmahivat štapovima i puzati napred. Tako ćemo da ga potisnemo u suprotni ugao i da ga uteramo u paket. Spremnii! Kreni! Jen-dva, jen-dva, jen-dva, jen-dva, jen-dva.

Svi razmahuju štapove i puze napred. Tako prolaze kroz celu prostoriju i «uteruju Ono» u paket.

FILIP Da zatvorimo, brzo. (Zatvara paket.) Gotovo! Unutra je.

ŠEJNO Nije.

PRODAN Pa uterali smo ga?

ŠEJNO Nismo.

FILIP Kako to?

ŠEJNO Preskočilo nas.

FILIP Zašto misliš da nas je preskočilo?

ŠEJNO A zašto ti misliš da nije?
DINKO Nisam shvatio šta se desilo? Je li unutra, ili nas je preskočilo?
PRODAN Uteraćemo ga ponovo.
ŠEJNO Ako nas opet preskoči?
PRODAN Neće moći. Popećemo se jedan na drugog. Hajde ponovo!

Ponovo zauimaju početnu poziciju na «sve četiri», žene uzjašu muževe, a Šejno uzjaše Prodana, ili obrnuto.

ŠEJNO Spremni? Napreeed!

Razmahuju štapove prema tavanu, uspevaju da uteraju «Ono» u paket i zatvaraju poklopac.

PRODAN E sad je već unutra!
DINKO I šta ćemo sad sa njim?
FILIP Da ga pošaljemo poštom.
DINKO Gde?
FILIP Tamo. Kod onih... Hajde!
SVI Hajde!

Podižu paket i iznose ga.

SLIKA ŠESTA

Svi sede na zemlji pod zvezdama. U tišini se čuje samo šum kosmičkog strujanja i uporno kucanje časovnika.

PEPA (zapisuje) Gotovo! Nema ga više. (Zatvara svesku.) Sve je gotovo.
PRODAN Gotovo.
FILIP Sada je najvažnije da ga zaboravimo.
PRODAN Da. Čim ga više nema...
ŠEJNO Ja sam ga već zaboravio. Uopšte ga se više ne sećam.
FILIP Dosta, molim te!
ŠEJNO Šta?
FILIP Dosta si govorio o njemu – zar nismo rekli da ćemo da ga zaboravimo?
ŠEJNO Baš to i kažem, da sam ga već zaboravio.
FILIP Hajde nemoj opet...
PRODAN Dobro, bre, jel treba da ćutimo?
FILIP Pričajte o nečem drugom.
PRODAN Dobro. Više nećemo govoriti o njemu.
FILIP Opet ti...
PRODAN Nema više... Sad ću da vam kažem nešto novo. Ja, naprimer, sutra putujem.
ŠEJNO Šta je tu novo? Ti putuješ svaki dan.

PRODAN Da, u pravu si. Do guše mi je došlo od putovanja. Neka neko drugi da kaže nešto.
VERKA Ja... Ja ću sutra da kuvam.
DINKO I to znamo – i ti kuvaš svaki dan.
VERKA U pravu si

Počinje da duva vetar i svi podižu kragne i uvijaju se u ono što im je pod rukom.

DINKO Eto, i jesen stiže...
VERKA Posle će i kiše...
DINKO Posle i zima, i mrazevi...
VERKA Bar da imamo krov...
PEPA Lepo je bar to što smo ga uhvatili.
DINKO I šta kad smo ga uhvatili? Čak je sad i gore, jer ni krov nemamo. Evo, pogledajte, i časovnici su stali, a toliko sam truda uložio.
FILIP Ti si bar nešto stvorio. A ja deset godina samo dižem i spustam rampu. Od toga većeg besmisla nema!
PEPA Tako je, ali ima stvari koje imaju smisla. Narprimer, biljke postoje da bi ih životinje pojele. Životinje postoje da bi ih ljudi pojeli. Čovekm postoji da bi pojeo životinje, a životinje postoje da bi pojele biljke i tako dalje i tako dalje...
DINKO Svi postoje da bi jeli.
VERKA I u jelu nema smisla. Juče smo jeli i opet smo gladni. Svaki dan kuvam. Devedeset procenata od života mi prolazi u kuvanju. Ako živiš sto godina, devedeset godina treba da kuvaš i deset ti ostaje za ishranu.
DINKO To očekuje i naše dete. Devedeset godina da kuva i deset da jede... *(Filipu.)* Vi barem nemate dece.
FILIP Da. To je zbog rampe. Kad ona spava, ja sam na dežurstvu, kad ja spavam, ona dežura. Ali to je dokaz da nikada nismo napustili radno mesto.
PEPA *(svom mužu)* Da si bar jednom napustio to radno mesto, a ti ode na smenu još prve bračne noći. «Ovo je naša bračna postelja» – reče mi. «Ti sad leži, a ja idem na smenu.» I ode. U tako nam život prođe ispred rampe. I zašto, pitam ja?
PRODAN To je bar jasno. Opsluživali ste vozni red. Po tom voznom redu se kreću vozovi oko zemlje. Zemlja sa vozovima – oko sunca. Sunce oko ne znam tamo čega, a to «ne znam šta» se okreće ok drugog «ne znam tamo čega». Ali zašto, pitam se ja? Da se bar planete sreću – u redu, onda ima smisla. natovariš jednu planetu drvenim materijalom i rastovariš ga na drugoj planeti. Ona će da ga odveze do sledeće i tako će drveni materijal da stigne čak do drugog kraja Vasiona. I ko će ga, pitam ja, tamo kupiti, kad tamo nema života? Ko?! Cela vasiona je jedan besmisleni transportni sistem!
FILIP Kad vas ovako slušam, sve više mislim da bi zaista trebalo da odem tamo. I otići ću. *(Ustaje.)*

PEPA Filipe!
 PRODAN Čekaj, idem i ja.
 FILIP Gde ćeš pa ti?
 PRODAN Svejedno mi je, dosadilo mi je da besmisleno putujem po Vasioni.
 ŠEJNO Kad si pa ti putovao po Vasioni?
 PRODAN Kako kad? Svaki dan. Čak i sad sam tamo... Idem, nek bude šta bude.
 ŠEJNO Stanite, molim vas! Ne može tako. Ako ćemo ići, idemo svi zajedno.
 DINKO Idemo. Idemo, ali samo da vam kažem nešto. Pošteno rečeno, mislim da ga nismo uhvatili.
 FILIP Zašto tako misliš?
 DINKO U sanduku nije bilo ničega.
 PEPA Bilo je, samo se nije videlo – tako sam zapisala?
 DINKO Nije bilo ničega.
 VERKA I ja isto mislim.
 DINKO Zašto ne reče to ranije?
 VERKA Pa svi ste rekli da ima i ja pomislila da stvarno ima.
 DINKO Onda da ga namamimo da ponovo dođe. Možda će, kada ga uhvatimo, stvari postati jasnije.
 ŠEJNO Kako da ga namamimo? Čime da ga namamimo i kako?
 PRODAN Kako... Kako nas, naprimer, na železnici namamljuju? Priredbama. Cele godine zakašnjenja, jedno za drugim. Za svako zakašnjenje odbijaju od plate. I taman nam pukne film, dođe dan železnica. Okupimo se, ukažemo na svoje greške i na kraju – priredba. To ti je cela istina. Ostalo je borba i nada do sledeće priredbe.
 FILIP I šta predlažeš?
 PRODAN Hajde da Mu napravimo priredbu i videćete kako će odmah doći da sluša.
 FILIP Ja ne verujem.
 PRODAN Da pokušamo.
 ŠEJNO Čime da pokušamo? Imamo samo jednu sirenu od lokomotive?
 DINKO Da pokušamo s njom. Perpetum mobile, takođe, svira. A mi ćemo uz sirenu da pevamo.
 PRODAN Šta ćemo da pevamo?
 DINKO Ne znam – šta nam dođe iznutra.
 PRODAN Hajde!

Prodan povuče ručicu i pisak odjekne u nebo posuto zvezdama. Oni nešto pevaju uz sirenu. Zatim sede i čekaju, uprli pogleda prema zvezdama.

VERKA Nema ničega?
 PRODAN Nema.
 DINKO Daj ponovo!

Prodan ponovo povuče ručicu i ponovo odjekne pisak. Opet čekaju.

ŠEJNO Nema ničega?
FILIP Ničeg nema.
DINKO Daj opet!

U tom trenutku Verka krikne i iuhvati se za stomak. Svi potrče ka njoj.

PEPA Ne boj se!
ŠEJNO Ne boj se!
FILIP Ne boj se!
PRODAN Ne boj se!
PEPA Sve će dobro proći...
ŠEJNO Sve će dobro proći...
FILIP Sve će dobro proći...
PRODAN Sve će dobro proći...

Izvode, pažljivo, Verku, ponavljajući «Ne boj se» i slično. Zatvaraju vrata, a Dinko ostaje na sceni u iščekivanju. Najzad odjekne glas novorođenčeta. Svi izlaze i bacaju se na Dinka sa ushićenim uzglasima. Za to vreme Pepa izviri kroz vrata.

PEPA (mucajući) Eno ga Ono!

Svi se ukoče, zanemeli.

DINKO Gde?
PEPA Dole. U podrumu.

Najednom, muškarci hvataju tojage i, uz povike «Napred!», «Drži ga!», «Udari ga!» i slično, jurnu ka podrumu. Pod rumenilom izlazećeg sunca odjekuje glas novorođenčeta i časovnici ponovo počinju da rade.